

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 403/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného FAIRSQUARE advokátska kancelária s. r. o., Lazaretská 3/A, Bratislava, proti uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 7/2020 z 29. apríla 2021 a sp. zn. 1 TdoV 7/2022 zo 7. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 5. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 49 ústavy uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 To 7/2020 z 29. apríla 2021 a sp. zn. 1 TdoV 7/2022 zo 7. mája 2024. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania mu primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“) sp. zn. BB-3T/31/2015 z 9. decembra 2019 uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a ods. 6 písm. a) Trestného zákona, za ktoré mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bol sťažovateľovi uložený peňažný trest

vo výmere 100 000 eur a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka.

3. Na základe odvolania sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 To 7/2020 z 29. apríla 2021 napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. f) a ods. 3 Trestného poriadku iba vo výroku o náhrade škody a sám postupom podľa § 329 Trestného poriadku v spojení s § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodeného – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky – na správne konanie.

4. Dovolanie sťažovateľa podané z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 TdoV 7/2022 zo 7. mája 2024 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

5. Sťažovateľ bol odsúdený za dva skutky, a to že ako konateľ obchodných spoločností Tokajská spoločnosť Viničky s. r. o., Viničky (ďalej len „Tokajská spoločnosť“), a v druhom prípade VINÁRSTVO Viničky s. r. o., Viničky (ďalej len „Vinárstvo Viničky“), požiadal 30. apríla 2008 regionálne pracovisko Pôdohospodárskej platobnej agentúry v Košiciach (ďalej len „platobná agentúra“) v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov na realizáciu projektov „Skladovanie, technické a technologické zabezpečenie výroby“ a „Výrobné a skladovacie priestory na výrobu vína“ financovaných z prostriedkov Programu rozvoja vidieka a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a následne 15. októbra 2008 a 21. októbra 2008 podpísal zmluvy o poskytnutí nenávratných finančných príspevkov, pričom v prílohách žiadostí úmyselne uviedol údaje týkajúce sa nákladov na nákup technológie na spracovanie vína a nákladov na nákup strojov a zariadení na výrobu vína, ktoré boli oproti reálnej možnosti ich nákupu navýšené, čo zabezpečil ním riadeným, ekonomicky neopodstatneným, hospodársku podstatu podnikania obchádzajúcim a zisťovanie najvýhodnejšej ceny simulujúcim nákupom tejto technológie a strojov a zariadení v rámci reťazca firiem – obchodných spoločností VIN. TECH s. r. o., Pezinok (ďalej len „VIN. TECH“), LOGISTIC ZEMPLÍN s. r. o., Michalovce (ďalej len „LOGISTIC“), ROYAL SLOVAKIA s. r. o., Ladmovce (ďalej len „ROYAL“), a RESCUE SERVICE s. r. o., Malá Bara (ďalej len „RESCUE“). Pritom už pred uzatvorením príslušných zmluvných vzťahov a pred podaním žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov mal vedomosť o možnosti nákupu technológie na spracovanie vína a nákupu strojov a zariadení za nižšiu cenu priamo od výhradného dodávateľa predmetnej technológie a strojov a zariadení na Slovensku spoločnosti VIN. TECH a následne 3. júla 2009 a 3. marca 2011 predložil regionálnemu pracovisku platobnej agentúry žiadosti o platby na sumy 425 366,05 eur a 2 803 424,76 eur, ktorých prílohami boli aj faktúry týkajúce sa dotknutých obchodných spoločností, z ktorých vyplývalo, že tak technológiu na spracovanie vína, ako aj stroje a zariadenia bolo možné zabezpečiť za nižšie ceny, sťažovateľ tak konal v rozpore s § 19 ods. 3 a § 31 ods. 1 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) v rozpore s čl. VII ods. 3 zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, pretože nezabezpečil hospodárne, efektívne a účinné vynaloženie verejných prostriedkov, ďalej konal v rozpore s princípmi „správneho finančného manažmentu“ zakotvenými vo finančných predpisoch – nariadení Rady č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o finančných predpisoch uplatniteľných na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev, pretože nenakúpil technológiu, zariadenie a stroje za najlepšiu cenu a vzniknutým rozdielom v cene spôsobil škodu Ministerstvu

pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo pôdohospodárstva“) na prostriedkoch všeobecného rozpočtu Európskej únie spolu vo výške 670 664,41 eur a na prostriedkoch štátneho rozpočtu Slovenskej republiky 223 554,84 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ predovšetkým upriamil pozornosť na skutočnosť, že Špecializovaný trestný súd jeho konanie vyhodnotil ako umelé reťazenie dodávateľov na účel navýšenia ceny tovaru, a teda aj nenávratného finančného príspevku. Odber technológie od ďalšej obchodnej spoločnosti (LOGISTIC) však podľa sťažovateľa čerpal ekonomický význam v tom, že kým obchodná spoločnosť VIN. TECH (ako pôvodný dodávateľ) predávala výlučne technológiu, obchodná spoločnosť LOGISTIC ponúkala aj jej dovoz a ďalšie súvisiace logistické zabezpečenie. Rovnako odvolací súd bol toho názoru, že existencia reťazca dodávateľov je kľúčová, a na tomto základe odobril úvahy obsiahnuté v prvostupňovom rozsudku. Sťažovateľ tak bol z dôvodu *«akejsi negatívnej justičnej empirie naviazanej na „reťazce dodávateľov“»* postavený do pozície prezumovanej viny, z ktorej sa zároveň nemohol úspešne vymaniť, pretože jeho návrhy na vykonanie dôkazov boli konštantne zamietané.

7. Pokiaľ išlo o uvedenie platobnej agentúry do omylu v otázke splnenia podmienok na získanie príspevku predložením nesprávneho dokladu, sťažovateľ trvá na tom, že všetky predložené doklady boli autentické, reálne uhradené a platobná agentúra *„ako poškodená“* žiaden nesprávny doklad neidentifikovala. Súdy pojem „nesprávny doklad“ zextenzívni aj na doklad správny, no nehospodárny. Nehospodárnosť nakladania s nenávratným finančným príspevkom však nespadá pod právnu kvalifikáciu stíhaných trestných činov. Tým, že odvolací súd a dovolací súd rozšírili vôľu zákonodarcu za hranice skutkovej podstaty, spôsobili, že sťažovateľ bol trestne stíhaný za skutok, ktorý nielenže nespáchal, ale ktorý ani nespadá pod aplikačné mantinely dotknutých skutkových podstát. Tým došlo k porušeniu najmä práva na prezumpciu neviny, zásady *in dubio pro reo*, *nullum crimen sine lege*, *nulla poena sine lege*, práva na osobnú slobodu či práva na postup, ktorý rešpektuje právnu istotu.

8. Vo vzťahu k výške škody sťažovateľ zdôraznil, že platobná agentúra vyčíslila ako nezrovnalosť 97-násobne nižšiu sumu (ktorú sťažovateľ spätne uhradil), ako bola škoda zistená súdom prvého stupňa. To vnášalo do konania enormnú dávku pochybností, ktoré nemohli byť bagatelizované do roviny jednovetového odôvodnenia s odkazom na právomoc súdu posudzovať vinu.

9. Sťažovateľ pripomenul aj závery znaleckého dokazovania, ktoré deklarovalo, že cena projektu korešpondovala s cenami projektov rovnakého zamerania, ba dokonca bola nákladovo úspornejšia. Rovnako platobná agentúra potvrdila, že príspevok bol poskytnutý vo výške, ktorá sa zhodovala s výškou projektov podobného druhu a rozsahu.

10. Poukazujúc na judikatúru najvyššieho súdu, ústavného súdu a Ústavného súdu Českej republiky, sťažovateľ dospel k presvedčeniu, že v jeho prípade bola porušená zásada *in dubio pro reo*, pretože prítomnosť reťazca subdodávateľov nie je automaticky interpretovateľná ako podvodné konanie a dôležitá bola potreba zisťovania ekonomického zmyslu zapojenia týchto subjektov. Pokiaľ súdy založili záver o vine na úvahe, že logistika *„predsa nemohla byť tak drahá“* – išlo o ich domnienku, ktorá nebola preukázaná. Dokazovanie malo byť koncentrované na zistenie cien

služieb za uskladnenie, dopravu, montáž, sprevádzkovanie technológie a tie následne porovnané s navýšením ceny. Tieto náklady neboli súdmi zohľadnené. Ich určenie pritom mohlo ovplyvniť záver o výške škody a naplnení kvalifikovanej skutkovej podstaty.

11. Uplatnenie zásady *in dubio pro reo* odôvodňovala existencia dvoch proti sebe stojacich skupín dôkazov. Prvá, o ktorú sa oprel najvyšší súd, spočívala v prítomnosti sprostredkovateľa, ktorý technológie sťažovateľovi predal za sumu vyššiu ako od pôvodného dodávateľa. Druhá, ako závery šetrenia platobnej agentúry o nezrovnalosti vo výške iba 8 353,77 eur, znalecké posudky vylučujúce predražovanie materiálov, ako aj logické námietky o nevyhnutnosti zabezpečenia logistiky, charaktere refundácie ako náhrade skôr skutočne vynaložených prostriedkov a spoluúčasti sťažovateľa na financovaní projektu. Táto disparita v skutkových okolnostiach nemohla ostať bez právne relevantného následku.

12. Úmysel sťažovateľa zadovážiť technológie od subjektu garantujúceho celú logistickú aparatúru, všeobecné súdy rozšírili do roviny zastrešujúcej údajne nadhodnotenie technológii, a to napriek tomu, že faktúry podľa znalcov reflektovali bežné trhové ceny. Ani vysoká miera podozrenia nepostačuje na vyvodenie trestnej zodpovednosti, pokiaľ sú v reťazci dôkazov prítomné relativizačné prvky (ako napr. rozhodnutie platobnej agentúry či znalecké posudky).

13. Na účely vyvrátenia relevancie rozhodnutia platobnej agentúry prišli súdy s teóriou, že platobná agentúra vykonávala kontroly iba povrchne – a to napriek tomu, že nie súd, ale platobná agentúra je odborne prispôbeným orgánom na zisťovanie takýchto nezrovnalostí disponujúcim všetkými potrebnými podkladmi.

14. V ďalšom sťažovateľ kritizuje, že súdy nepripustili dôkazy dôležité nielen pre vylúčenie viny, ale aj čo sa týka otázky vylúčenia kvalifikovanej skutkovej podstaty. Svedkovia by pritom preukázali dôvodnosť nákladov na logistiku, čím by došlo k zníženiu alebo eliminovaniu ustálenej škody.

15. Zneniu skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku sťažovateľ vytyka obsiahnutie právnej kvalifikácie, že *«konal v rozpore s § 19 ods. 3 a § 31 ods. 1 písm. b) zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v rozpore s čl. VII ods. 3 zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku... v rozpore s princípmi „správneho finančného manažmentu“ zakotvenými vo finančných predpisoch – nariadení Rady č. 1605/2002 zo dňa 25. 06. 2002 o finančných predpisoch uplatniteľných na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev»*. Podľa jeho názoru je absurdné, že nariadenie, na ktoré skutková veta odkazuje ako na porušené, ukladá povinnosti orgánom verejnej správy, resp. poskytovateľom príspevkov, nie súkromným osobám.

16. Sťažovateľ zastáva názor, že proti nemu bolo vedené konanie na úrovni správneho práva (šetrenie platobnej agentúry). Zistená nezrovnalosť v sume približne 8 000 eur bola vrátená, čo vylučuje racionálnosť využitia prostriedkov trestného práva a stavia sa proti konceptu restoratívnej justície, ktorá prioritizuje dosiahnutie nápravy pred bezhlavým uplatňovaním represie.

17. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd vyhodnotil (ne)kvalitu vysporiadania sa odvolacieho aj dovolacieho súdu s prezentovanými otáznikmi, ktoré v konaní zásadným spôsobom spochybňujú súdmi adoptovanú líniu skutkového deja. Iba takto možno totiž prijať plauzibilný záver o proti/ústavnosti napadnutých rozhodnutí, zohľadňujúc ústavnoprávne presahy veci sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, ako aj porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 49 ústavy uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 7/2020 z 29. apríla 2021 a sp. zn. 1 TdoV 7/2022 zo 7. mája 2024, ktorými bol sťažovateľ v konečnom dôsledku uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a ods. 6 písm. a) Trestného zákona, za ktoré bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody.

19. Námietky sťažovateľa spočívajú v jeho nesúhlase s vykonávaním dokazovania a ustálenými výsledkami dôkazného procesu, ktorými sa preukázala jeho vina zo skutkov, pre ktoré bol právoplatne odsúdený. Predovšetkým spochybňuje naplnenie všetkých obligatórnych znakov skutkových podstát stíhaných skutkov a ich interpretáciu všeobecnými súdmi, ktorú považuje za nesprávnu, neprípustne extenzívnu. Nesúhlasí s právnou kvalifikáciou skutkov ani s ustálenou výškou škody. V konaní podľa neho nebolo rešpektované procesné pravidlo *in dubio pro reo*. Napokon namieta nedostatok odôvodnenia jednotlivých záverov všeobecných súdov.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 49 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 7/2020 z 29. apríla 2021:

20. Pokiaľ ide o argumenty smerujúce k porušeniu sťažovateľom označených referenčných kritérií napadnutým uznesením odvolacieho súdu, ústavný súd, vychádzajúc zo zásady subsidiarity, vo všeobecnej rovine uvádza, že vecný prieskum rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom (v danom prípade dovolaním, pozn.), je možný v konaní o ústavnej sťažnosti len v rozsahu takých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť pred „iným súdom“, ktorým treba v okolnostiach danej veci rozumieť dovolací súd (m. m. napr. IV. ÚS 404/2022). Inak povedané, ak bolo rozhodnutie o dovolaní negatívne, má sťažovateľ pri zachovaní princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možnosť napadnúť ústavnou sťažnosťou rozhodnutie dovolacieho súdu. Ak však ide o námietky proti dovolaním napadnutému rozhodnutiu (v danom prípade napadnutému odvolaciemu uzneseniu, pozn.), ktoré nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní, je možné ich uplatniť v ústavnej sťažnosti. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti je v takom prípade považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu a začína plynúť podľa § 124 poslednej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

21. V okolnostiach aktuálnej veci sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré aj s uplatnením dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku odôvodnil v značnej miere totožnými námietskami ako ústavnú sťažnosť. Najvyšší súd podané dovolanie vyhodnotil sčasti ako také, ktorým sa sťažovateľ domáha skúmania správnosti a úplnosti zisteného skutku. V danom prípade však s poukazom

na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou) nejde o spôsobilý dovolací dôvod. To bolo príčinou, pre ktorú najvyšší súd sťažovateľovo dovolanie v tomto rozsahu (skutkových námietok) s odkazom na § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania tejto časti dovolacej argumentácie odmietol *a limine*.

22. Je teda zrejmé, že sťažovateľ uplatnil v dovolaní určitú časť argumentácie spadajúcu pod výluku z možnosti dovolacieho prieskumu, ktorá je normatívne objektivizovaná v časti za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Inak povedané, sťažovateľ časť svojej obrany proti napadnutému rozsudku založil podľa najvyššieho súdu v skutočnosti na námietkach skutkového charakteru, ktoré neboli uplatniteľné prostredníctvom dovolania. Z tohto dôvodu ústavný súd považoval lehotu na podanie ústavnej sťažnosti za zachovanú aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu (posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde) a s poukazom na bod 20 odôvodnenia tohto uznesenia pristúpil v tomto rozsahu k jeho vecnému prieskumu.

23. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa súvisiacu so závermi dôkazného procesu, ústavný súd podotýka, že predmetom prieskumu pred ústavným súdom spravidla nie je to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. V tomto zmysle ústavný súd nie je súdom konajúcim v základnom konaní. Ústavný súd vstupuje do rozhodnutí všeobecných súdov len v tých prípadoch, v ktorých došlo k zásahu do niektorého zo základných práv alebo slobôd tak, že interpretácia či aplikácia zákonného práva nerešpektuje podstatu ústavných princípov (m. m. napr. III. ÚS 455/2020, III. ÚS 216/2023). Ide o prípady arbitrárnych rozhodnutí, ktoré znamenajú najmä (i) extrémny nesúlad právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej novej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021).

24. Odvolací súd predovšetkým konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo mimo rozumných pochybností preukázané, že sťažovateľ účelovo navýšil obstarávacie ceny špeciálnej vinárskej technológie, aby tak vytvoril predpoklad na odčerpanie finančných prostriedkov Európskeho spoločenstva a Slovenskej republiky.

25. Na základe výpovedí konkrétnych svedkov bolo ustálené, že sťažovateľ mal vedomosť o tom, že predmetné technológie môže zakúpiť lacnejšie, priamo od jeho výhradného dodávateľa (VIN. TECH) na Slovensku. Preukázané bolo aj to, že v prípade obchodnej spoločnosti LOGISTIC išlo o „nastrčenú spoločnosť“, ktorú ovládal sťažovateľ. Tento záver odvolací súd odôvodnil množstvom skutkových zistení na základe vykonaného dokazovania, ktoré v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podrobne rozvinul.

26. Obdobne najvyšší (ako odvolací) súd, opäť na základe konkrétnych dôkazov, dospel k záveru, že ani účasť ďalších obchodných spoločností v realizácii projektov nemala reálny ekonomický

zmysel, ale išlo o zneprehľadnenie dodávateľsko-odberateľskej štruktúry predražených vinárskych technológií.

27. Odvolací súd vychádzal aj zo skutočnosti, že sťažovateľ neformuloval žiadne dôvody, ktoré by navýšenie ceny technológií pri Tokajskej spoločnosti mohli objasniť. Poukazujúc na čl. 2 a čl. 6 kúpnej zmluvy medzi VIN. TECH a LOGISTIC (podľa ktorých doprava bola v cene dodávky a v momente prevzatia strojov prešlo nebezpečenstvo vzniku škody na kupujúceho) a na čl. 6 ods. 3 kúpnej zmluvy uzavretej medzi LOGISTIC a Tokajskou spoločnosťou (vykládku a umiestnenie tovaru mal zabezpečovať kupujúci), najvyšší súd zhodnotil, že neexistovala žiadna „pridaná hodnota“, ktorá by navýšenie ceny vysvetlila.

28. Podľa odvolacieho súdu na tom nič nezmenil ani znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva (ďalej len „ÚSI“) č. 237/2017, pretože pokiaľ sťažovateľ vedel, že predmetné technológie môže nakúpiť lacnejšie, potom nebolo rozhodujúce, či v konečnom dôsledku navýšená cena zodpovedala trhovým podmienkam. Nad rámec uvedeného odvolací súd pripomenul, že obchodné spoločnosti, ktoré do posudku dodali referenčné ponuky, tieto poskytli aj do skôr predloženého odborného vyjadrenia ÚSI č. 52/2016, ktoré (ponuky) obstarával sťažovateľ, resp. jeho syn, a nie jeho spracovávateľ ÚSI.

29. Pokiaľ išlo o navýšenie cien technológií v súvislosti s projektom obchodnej spoločnosti Vinárstvo Viničky, najvyšší súd argumentáciu sťažovateľa neakceptoval s odôvodnením, že popísané náklady obchodná spoločnosť ROYAL v účtovných dokladoch neuvádzala a jednak tieto náklady si ďalšia obchodná spoločnosť RESCUE (ktorá podľa sťažovateľa mala znášať len nebezpečenstvo vzniku škody) vyčíslila na niečo vyše 39 000 eur. Keďže transport technológie z Talianska do Pezinka stál 25 327,70 eur a z Pezinka do Viničiek zas 1 434 eur, bolo krajne nepravdepodobné, aby dopravné náklady tej istej technológie (hoci presúvanej v ťažko prístupnej oblasti) o dĺžke 3 km mali atakovať milióny eur. Vykládku a umiestnenie strojov a zariadení mal podľa čl. 6 ods. 3 kúpnej zmluvy medzi LOGISTIC a Vinárstvom Viničky na svoje náklady zabezpečiť kupujúci.

30. Zo znaleckého posudku ÚSI č. 60/2017 predloženého sťažovateľom bolo zistiteľné, že tieto náklady mali predstavovať približne 351 000 eur (z toho samotná montáž mala stáť okolo 214 000 eur). Ak by teda aj odvolací súd (teoreticky) pripustil, že dôvodom postupne sa zvyšujúcej ceny mali byť sťažovateľom prezentované služby, ich hodnota zďaleka nemohla dosiahnuť takú úroveň, aby vysvetlila skoro trojnásobné predraženie obchodu. Nič na tom nezmenil ani záver posudku, podľa ktorého výsledná obstarávacia cena vinárskych technológií bola štandardná. Aj v tomto prípade platilo, že ak sťažovateľ vedel, že predmetné technológie môže nakúpiť lacnejšie, potom nebolo rozhodné, či v konečnom dôsledku navýšená cena zodpovedala trhovým podmienkam.

31. Aj vo vzťahu k posudku ÚSI č. 237/2017 odvolací súd upozornil, že referenčné ponuky iných obchodných spoločností pôvodne zabezpečil sťažovateľ, a nie ÚSI; v prípade ponúk spoločnosti VÍNO SERVICE s. r. o. išlo o subjekt, ktorý má takisto väzby na sťažovateľa a ostatné znalecké posudky, ktoré do konania predložil sťažovateľ, odvolací súd nepovažoval za smerodajné, pretože neboli vyhotovené na účely trestného konania, resp. sa zásadne neodlišovali od posudkov ÚSI č. 60/2017 a č. 237/2017, ktorých dôkaznú hodnotu súd rozviedol.

32. Sťažovateľa však jednoznačne usvedčovali listinné doklady (vystavené prakticky v ten istý deň), podľa ktorých dodávané technológie v reťazci VIN. TECH – LOGISTIC – Tokajská spoločnosť, resp. VIN. TECH – ROYAL – RESCUE – Vinárstvo Viničky boli stále tie isté a nevyplynuli z nich žiadne skutočnosti, ktorými by bolo možné odôvodniť také markantné navýšenie konečnej ceny. Majúc na zreteli výpovede svedkov, ale koniec koncov aj samotného sťažovateľa, podľa ktorých tento (minimálne) rokoval o možnosti nákupu technológií od jeho výhradného dodávateľa na Slovensku – spoločnosti VIN. TECH – a v rámci týchto rokovaní sa rozprávali aj o cenách, berúc tiež do úvahy evidentné personálne a finančné prepojenie sťažovateľa na spoločnosti zapojené do subdodávateľského reťazca, ako aj závery znaleckého skúmania, ktoré obranu sťažovateľa *de facto* vylúčilo, najvyšší súd nemal o vine žiadne pochybnosti.

33. Prihliadajúc na rozhodovaciu prax ústavného súdu, ktorá vychádza z predpokladu, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok [tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, IV. ÚS 350/09)], ústavný súd poukazuje aj na veľmi výpovednú časť rozsudku Špecializovaného trestného súdu, ktorý hospodársku podstatu tohto „obchodného prípadu“ nachádzal v zariadení či dosiahnutí, aby za nakúpené technológie, ktoré preukázateľne bolo možné v danom čase a mieste kúpiť a aj boli kúpené za približne 900 000 eur, bolo možné z rozpočtových prostriedkov Európskej únie a Slovenskej republiky žiadať približne trojnásobne vyššiu sumu. O takomto úmysle svedčili najmä:

- absolútne žiadna obchodná činnosť a úplná absencia poznatkov a skúseností obchodnej spoločnosti LOGISTIC na trhu s vínom a s vinárskymi technológiami,
- vzhľadom na nefakturovanie montážnych prác (obchodovaná komodita je na všetkých faktúrach označená rovnako), totálne nelogické navýšenie cien rovnako označených komodít (napr. z hadice za 5 500 eur sa stala hadica za 11 153,16 eur),
- absolútne nedôveryhodné vysvetlenie dôvodu vstupu do obchodného prípadu zo strany ďalších osôb (konštatoval to aj Európsky úrad pre boj proti podvodom, ktorého správa nepriamo sťažovateľa takisto usvedčovala),
- aj keby sa pripustila úvaha, že preprava a montáž technológií cenu navýšila, určite by cenu technológie nenavýšila o približne 1 600 000 eur, čo bolo vyvrátené aj znaleckým dokazovaním.

34. K rozhodnutiu platobnej agentúry, ktorým bola v spoločnosti Vinárstvo Viničky zistená nezrovnalosť (už len) 8 353,77 eur, najvyšší (odvolací) súd upozornil, že predmetom finančnej kontroly, z ktorej rozhodnutie vzišlo, bol (okrem fyzickej obhliadky zakúpených strojov, ktorých existenciu nik nespochybnil) súlad medzi dokumentáciou k projektu a účtovnými dokladmi spoločnosti Vinárstvo Viničky a vo zvyšnej časti (teda časti týkajúcej sa možného navýšenia ceny prostredníctvom reťazca spriaznených firiem) si platobná agentúra bez ďalšieho osvojila závery znaleckého posudku ÚSI č. 59/2017. Odvolací súd preto v zhode so súdom prvého stupňa konštatoval, že kontroly platobnej agentúry boli povrchné, nedostatočne reflektujúce na vážne podozrenia z účelového navyšovania cien prostredníctvom subdodávateľského reťazca. To, ako

úradníci platobnej agentúry a ministerstva pôdohospodárstva pristupovali k popísaným podozreniam, ilustrovalo vyjadrenie vtedajšieho riaditeľa právnej sekcie ministerstva pôdohospodárstva, ktorý na margo podozrení o prepojení subdodávateľskej spoločnosti RESCUE na konečného príjemcu uviedol, že ide „*nanajvýš o problém morálny*“, resp. členka kontrolnej skupiny sa sama vyjadrila, že ich zaujímalo len verejné obstarávanie a konečný výsledok – „*vinárstvo stojí*“.

35. K viazanosti správnymi rozhodnutiami odvolací súd vyvodil, že trestný súd nie je viazaný rozsahom zistenej nezrovnalosti platobnej agentúry, keďže v tomto smere (v rozsahu zistenej škody) ide o otázku viny obžalovaného (sťažovateľa), o ktorej náleží rozhodovať výlučne jemu.

36. Pre úplnosť ústavný súd na tomto mieste poukazuje aj odôvodnenie dovolacieho súdu, ktorý sa síce uvedenej problematike osobitne detailne nevenoval vzhľadom na zákonné obmedzenie vyplývajúce z úpravy § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku za bodkočiarkou, avšak nad rámec súhlasne s odvolacím súdom uviedol, že zistenie rozsahu finančných prostriedkov vylákaných z verejných zdrojov súvisí s otázkou viny, a preto túto okolnosť v trestnom konaní podľa § 7 ods. 1 Trestného poriadku posudzuje súd samostatne, a to aj v prípade existencie rozhodnutia iného orgánu verejnej moci. Platí, že súd takéto rozhodnutie iného orgánu v rámci dokazovania „*len*“ zoberie do úvahy ako každý iný dôkaz, čo súvisí s rozsahom vykonaného dokazovania a zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Spôsob, akým súd prvého stupňa ustálil navýšenie cien nakupovanej vinárskej technológie a výšku spôsobených škôd, je navyše zrejmý z odôvodnenia jeho rozsudku konkrétne na stranách 23 až 35. Na tieto pasáže odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia odkazuje aj ústavný súd, pokiaľ išlo o námietku sťažovateľa súvisiacu s ustálením výšky trestnými činmi spôsobenej škody. Bez potreby opakovania všetkých na základe vykonaného dokazovania zistených okolností rozsiahlo opísaných v prvostupňovom rozsudku (keďže tieto sú sťažovateľovi známe) ústavný súd nenašiel žiadnu relevantnú príčinu pochybovať o dostatočne presvedčivom zistení a ustálení výšky škody, a to rozsahu umožňujúcim všeobecným súdom aplikovať nimi reálne uplatnenú právnu kvalifikáciu stíhaných trestných činov.

37. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku sťažovateľa, podľa ktorej v prípade trestného činu podľa § 261 Trestného zákona nejde o konanie typicky škodové, ktoré preto ani nemôže napĺňať kvalifikačný znak podľa § 261 ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Pokiaľ toto svoje presvedčenie sťažovateľ odvodil od tvrdenia Špecializovaného trestného súdu (pozri posledný odsek odôvodnenia rozsudku), k tomuto odvolací súd uviedol, že ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu, na ktorú súd prvého stupňa v rozsudku poukázal, sa netýkala právnej kvalifikácie (určovania výšky škody ako definičného kritéria pri vyvedení trestnej zodpovednosti), ale náhrady škody uplatnenej v trestnom konaní (trestný súd nemá kompetenciu rozhodnúť o vrátení poskytnutého nenávratného finančného príspevku – rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 4/2017 z 15. februára 2018).

38. Sumarizujúc uvedené, podľa názoru ústavného súdu z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva také hodnotenie dôkazov, pri ktorom by absentoval rozumný základ v tom smere, že by z výsledku dôkazného procesu nevyplývali všeobecnými súdmi (druhostupňovým, ale aj prvostupňovým) prijaté závery. Tvrdenia sťažovateľa sú v značnej časti polemikou s názorom a voľným hodnotením dôkazov vykonaným zo strany všeobecných súdov, pričom jeho ústavno-právna argumentácia prezentovaná v ústavnej sťažnosti je minimálna. Ide skôr o vlastný hodnotiaci úsudok skutkového

stavu veci, k čomu ústavný súd uvádza, že do obsahu namietaných práv sťažovateľa nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Za porušenie základných práv a slobôd nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 464/2024, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Z uvádzaných dôvodov ústavný súd nepriznal sťažnostným námietkam sťažovateľa pozitívnu ústavno-právnu relevanciu.

39. Výsledok hodnotenia dôkazov v neprospech sťažovateľa sám osebe nepredurčuje porušenie procesného pravidla *in dubio pro reo*. Súdny ustálil skutkový dej s korektným odôvodnením bez identifikovania alternatív či pochybností o priebehu skutku, čo je dôvodom, pre ktorý nebolo možné identifikovať porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa. V dôkaznom procese bola dosiahnutá istota o existencii relevantných skutkových okolností svedčiacich v prospech odsúdenia sťažovateľa. Inými slovami, v konkrétnej situácii neboli prítomné dôvodné pochybnosti vo vzťahu k skutku či osobe páchatel'a. Argument sťažovateľa smerujúci k spochybneniu rešpektovania zásady *in dubio pro reo* preto zostáva v rovine pokračujúcej polemiky s výsledkami hodnotenia dôkazov bez ľudsko-právneho presahu do ústavnej roviny. S poukazom na tieto závery tak nebolo možné vyhovieť tejto línii objektivizovanej v rámci uplatnenej ústavnej sťažnosti.

40. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené uzatvára, že z napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, čo sa týka dôvodov, posúdeného v spojitosti s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu rezultujú skutkové okolnosti, ktoré všeobecné súdy pojali za podklad na rozhodovanie a s poukazom na ktoré ustálili ústavne konformný záver o spáchaní trestnej činnosti, ktorá bola sťažovateľovi daná za vinu. Nemožno preto priznať pozitívnu relevanciu prípadnej sťažnostnej argumentácii, podľa ktorej všeobecné súdy hodnotili dôkazy svojvoľne a nevyrovnali sa so skutkovými pochybnosťami.

41. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

42. S prihliadnutím na okolnosť, že úlohou ústavného súdu nie je nanovo prehodnocovať skutkové a právne závery všeobecného súdu, ale posúdiť, či tieto sú ústavne udržateľné (t. j. najmä či ich všeobecný súd riadne a zrozumiteľne vysvetlil v medziach, ktoré mu poskytuje zákonná úprava) súčasne s konštatovaním, že v danom prípade to tak jednoznačne bolo, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 49 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 7/2020 z 29. apríla 2021 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 49 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 7/2022 zo 7. mája 2024:

43. Najvyšší súd v dovolacom konaní v prvom rade reagoval v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na námietku sťažovateľa týkajúcu sa nevyhovenia jeho návrhu na doplnenie dokazovania súdmi prvého a druhého stupňa a pripomenul, že obvinený nemá právo na to, aby bolo bezvýhradne vyhovené jeho dôkaznej iniciatíve, resp. aby si súd osvojil jeho interpretáciu dôkazu, avšak má právo na to, aby mu boli zrozumiteľným spôsobom oznámené dôvody, pre ktoré jeho dôkazným návrhom nebolo vyhovené.

44. Sťažovateľ podľa dovolacieho súdu neidentifikoval, na ktorý odmietnutý dôkazný návrh nedostal žiadnu, resp. primeranú odpoveď, len všeobecne uviedol, že k porušeniu jeho práva na obhajobu došlo tým, že Špecializovaný trestný sud zamietol jeho návrhy na doplnenie vykonania dôkazov bez toho, aby adresne skutkovo označil dôvody takéhoto rozhodnutia, takto zamietnuté dôkazné návrhy však sťažovateľ nekonkretizoval. Rovnako vo všeobecnej rovine sťažovateľ poukázal na to, že v kontexte viacnásobného odmietnutia dôkazov navrhnutých obhajobou – bez ich akejkoľvek ďalšej konkretizácie – bola zároveň porušená základná zásada, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech.

45. Dovolací súd rekapituloval sťažovateľom v priebehu trestného konania navrhované dôkazy, ku ktorých vykonaniu nedošlo, a konštatoval, že už odvolací súd dostatočne odôvodnil neopodstatnenosť a nadbytočnosť ich vykonania (s. 26 až 27 odvolacieho uznesenia), keď uviedol, že výsluchy svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] sa týkali skutočností, ktoré bolo možné zistiť inými dôkazmi. Dovolací súd citoval časť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, z ktorej zreteľne vyplývala argumentačná podstata odmietnutia vykonania navrhovaného dokazovania.

46. V ďalšom dovolací súd upozornil na potrebu zohľadnenia aj zvyšných častí odôvodnení oboch vo veci vydaných meritórnych rozhodnutí, v ktorých súdmi prijaté skutkové závery sa týkali okolností, ktorých dokazovanie prostredníctvom uvedených dôkazných prostriedkov sťažovateľ navrhoval, a to najmä v kontexte pre právne posúdenie konania sťažovateľa kľúčového skutkového záveru o predstieranom obchodnom reťazci, ktorého jediným zmyslom bolo umelé navýšenie kúpnej ceny technológie na spracovanie vína na účel obohatenia sa na úkor rozpočtových prostriedkov Európskeho spoločenstva a Slovenskej republiky z rozdielu oproti ich reálnej cene na trhu (argumentácia na s. 22 *in fine* až 34 a 36 až 41 rozsudku súdu prvého stupňa a s. 15 až 24 uznesenia odvolacieho súdu).

47. Odvolací súd teda nielen formálne rozhodol o všetkých dôkazných návrhoch sťažovateľa, ale úvahy, ktoré ho k takémuto rozhodnutiu viedli, aj náležite odôvodnil vo vzťahu ku každému dôkaznému návrhu. Svoje skutkové závery k okolnosti, ktorej objasnenia sa sťažovateľ domáhal ním navrhovaným dokazovaním (zmysluplnosti obchodného reťazca), pritom rovnako dôsledne vysvetlil.

48. V tomto kontexte za nepríhodný dovolací súd považoval aj poukaz sťažovateľa na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Vasaráb a Paulus proti Slovensku z 15. decembra 2022, č. 28081/19 a 29664/19, v ktorom rámci tzv. Perna testu Európsky súd pre ľudské práva konštatoval nielen to, že dôkazné návrhy sťažovateľov boli vo vzťahu k predmetu ich obvinenia *prima facie* relevantné a vnútroštátne súdy neposkytli dostatočné dôvody na ich nevykonanie, ale osobitne zdôraznil aj to, že kým všetky dôkazy predložené obžalobou boli súdmi preskúmané, v protiklade k tomu nebol preskúmaný žiadny z dôkazov predložených sťažovateľmi, hoci títo o to počas celého konania na všetkých stupňoch dôsledne žiadali. Dovolací súd jednoznačne vyhodnotil, že o takúto situáciu v posudzovanej veci nešlo. Osobitne upriamil pozornosť na to, že prvostupňový súd vykonal aj celý rad sťažovateľom navrhnutých dôkazov.

49. Ústavný súd sa stotožňuje s konštatovaním dovolacieho súdu, že pokiaľ sa súdy riadne vysporiadali s návrhmi na doplnenie dokazovania, tak len samotný nesúhlas s ich úvahami v danom smere neznamena porušenie práva na spravodlivý proces, keďže súdy nie sú povinné vyhovieť každému dôkaznému návrhu.

50. K podstate kvalifikačnej námietky sťažovateľa spočívajúcej v chybnej interpretácii pojmu „nesprávny doklad“ dovolací súd dôvodil, že dokladom v zmysle § 261 ods. 1 Trestného zákona sa rozumie akákoľvek listina potrebná pre získanie finančných prostriedkov z tzv. európskych rozpočtov. Vysvetlil, že o nesprávny doklad ide, ak jeho obsah v relevantných okolnostiach (dôležitých pre rozhodnutie o poskytnutí príspevku) nezodpovedá skutočnému stavu. Sťažovateľ napriek povinnosti postupovať hospodárne, efektívne a účelne k verejným prostriedkom v prvom prípade požiadal o refundáciu nákladov spojených s kúpou vinárskej technológie, ktorej cena bola pod jeho vedením umelo/simulovane navýšená cez reťazec subjektov o 154 529,89 eur a v druhom prípade požiadal o refundáciu nákladov spojených s kúpou technológie na výrobu vína, ktorej cenu rovnakým spôsobom navýšil o 1 633 908,53 eur. Dovolací súd ozrejmil, že pojem nesprávny doklad nezahŕňa len „štandardné“ situácie, keď páchatel' na účel poskytnutia prostriedkov z európskych rozpočtov finguje nákup tovaru, ale aj vtedy, ak sporný nákup síce reálne prebehol, avšak jeho podstatná a formálne deklarovaná vlastnosť (kúpna cena) v predmetnom doklade neodráža skutočné pomery (trhovú hodnotu nakupovanej komodity v danom čase), ale páchatel'om úmyselne simulovaný skutkový stav, ktorý vyústil do poskytnutia vyššej sumy finančných prostriedkov z verejných zdrojov, než aké sú oprávnené výdavky prijímateľa príspevku (sťažovateľ sa ako konateľ obchodných spoločností, ktoré boli konečným prijímateľom nenávratného finančného príspevku, zmluvne zaviazal k povinnosti zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov v zmysle § 19 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách); a platí to rovnako aj na prípady, ak k poskytnutiu finančných prostriedkov došlo formou refundácie. Simplifikoval, že pokiaľ kúpna cena, ktorej preplatenie sa požaduje, je výsledkom simulovaného obchodného reťazca (ktorého jediným zmyslom je jej umelé navýšenie), tak potom ju nemožno považovať za skutočnú a doklad, ktorý to dokumentuje, za správny. Referenčnou sumou v takom prípade bola kúpna cena na začiatku celého takéhoto obchodného reťazca. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľom predložené doklady v tejto veci spĺňali definičné poňatie nesprávneho dokladu podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona, pretože ich obsah nezodpovedal skutočnosti, ale pomerom, ktoré si sťažovateľ cielene prispôbil do podoby, ktorá mu umožnila získať väčší obnos finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev a štátneho rozpočtu. Predložením uvedených dokladov sťažovateľ zároveň uviedol pracovníkov platobnej

agentúry do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie príspevku zo štátneho rozpočtu, a preto svojim konaním – predstieraním okolností, ktoré neboli v súlade so skutočným stavom, naplnil aj objektívnu stránku skutkovej podstaty pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Len pre úplnosť ústavný súd z hľadiska skutkového pripomína zistenie odvolacieho súdu, že platobná agentúra v čase rozhodovania o podaných žiadostiach nedisponovala informáciami o dodaní tovaru prostredníctvom subdodávateľského reťazca a už vôbec nemala informácie o navýšení cien.

51. Pokiaľ išlo o formulácie v skutkových vetách, že sťažovateľ *«konal v rozpore s princípmi „správneho finančného manažmentu“ zakotvenými vo finančných predpisoch - nariadení Rady č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o finančných predpisoch uplatniteľných na všeobecný rozpočet Európskych spoločností»*, dovolací súd ozrejmil, že súdy tým mali v pôvodnom konaní zjavne na mysli zásadu riadneho finančného hospodárenia upravenú v siedmej kapitole nariadenia, pričom k uvedenej zámene došlo zrejme v dôsledku použitia neoficiálneho prekladu z anglického jazyka. Uznané, že uvedená formulácia (ako aj tam označené ustanovenia vnútroštátneho právneho predpisu) nemala byť súčasťou skutkových viet rozsudku súdu prvého stupňa, ale zároveň doplnil, že toto formulačné pochybenie nemalo vplyv na ustálené skutkové zistenia, ktorých podstata (z pohľadu uplatnenej právnej kvalifikácie) spočívala v predstieranom navýšení kúpnej ceny prostredníctvom sťažovateľom riadeným ekonomicky nepodstatným, hospodársku podstatu podnikania obchádzajúcim a zisťovanie najvýhodnejšej ceny simulujúcim nákupom v rámci umelo vytvoreného reťazca firiem, a na ich základe prijaté právne závery. Z pohľadu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku musí podľa dovolacieho súdu skutková veta obsahovať popis skutku tak, aby zodpovedal trestnoprávnej kvalifikácii, čo je podmienené (aj) správnou aplikáciou súvisiacich predpisov. Zároveň podľa dovolacieho súdu platí, že nadbytočný údaj o právnom predpise v skutkovej vete výroku rozsudku nie je chybou, ktorá by vyvolávala potrebu zrušenia rozhodnutia (dovolací súd tu dal do pozornosti rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1TdoV 7/2016 zo 14. júna 2017).

52. Pokiaľ sťažovateľ v rámci nesprávnej kvalifikácie skutkov uviedol, že nebol povinný realizovať verejnú súťaž formou prieskumu trhu, nevzťahoval sa naňho zákaz reťazenia dodávateľov, a že bol odsúdený aj za porušenie konfliktu záujmov, tak tieto okolnosti podľa názoru dovolacieho súdu netvorili súčasť inkriminovaných skutkov, nemali vplyv ani na právne závery prijaté na ich základe, a preto im neprípísal žiaden význam.

53. Zvyšným námietkam, ktoré sťažovateľ uplatnil, dovolací súd nepriznal relevanciu, pretože ich podstata spočívala v spochybňovaní správnosti a úplnosti skutkových zistení, čo netvorilo rámec toho, čo bol najvyšší súd ako dovolací súd oprávnený preskúmať na základe iného než *„ministerského“* dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

54. Ústavný súd konštatuje, že závery a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho ako dovolacieho súdu nie sú prejavom svojvôle, nevykazujú známky arbitrárnosti. Najvyšší súd jasne a logicky vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľa, ktoré sú plne v súlade s dotknutými ustanoveniami Trestného poriadku. Pritom rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktorý je v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnými a hmotnými predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, IV. ÚS 227/2021). Uvedené možno vzťahovať aj

na napadnuté uznesenie dovolacieho súdu, ktoré je výsledkom adekvátneho účinného prieskumu jednotlivých aspektov posudzovanej trestnej činnosti sťažovateľa. Za takéhoto stavu niet z ústavnoprávneho pohľadu dôvodu na to, aby ústavný súd zasahoval do ústavne konformného rozhodnutia dovolacieho súdu.

55. Znova je potrebné zopakovať, že ústavný súd nie je ďalšou, alternatívnou a ani mimoriadnou inštanciou, ktorá opakovane preskúma rovnaké alebo obdobné argumenty, ktoré sťažovateľ predkladal v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. napr. III. ÚS 645/2023, III. ÚS 118/2024). Len skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi všeobecných súdov poskytnutými v reakcii na argumentáciu uvádzanú v produkovaných podaniach nestotožňuje a má na vec iný názor ako všeobecný súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právne názory odvolacieho súdu a dovolacieho súdu svojím vlastným (m. m. napr. III. ÚS 118/2024, IV. ÚS 357/2023).

56. So zreteľom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že ani napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu nesignalizuje možnosť porušenia základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv garantovaných v čl. 5 a čl. 6 ods. 1 dohovoru a ani porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 49 ústavy, preto ústavnú sťažnosť aj v tejto jej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru namietanými rozhodnutiami najvyššieho súdu:

57. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (a obdobne podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru) každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

58. Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva na prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, ústavný súd pripomína, že princíp prezumpcie nevinu je porušený najmä akýmkoľvek súdnym rozhodnutím, ktoré vyjadruje presvedčenie, že určitá osoba je vinná z trestného činu bez toho, aby jej vina bola preukázaná zákonným spôsobom. Za porušenie princípu prezumpcie nevinu treba považovať, ak súd dáva verejne najavo názor, že osoba je páchatelom a považuje ho za vopred odsúdeného (III. ÚS 410/08). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že prezumpcia nevinu je jedným zo základov spravodlivého trestného konania a že k jej porušeniu dôjde, ak výroky príslušnej úradnej osoby, ktoré sa týkajú osoby obvinenej z trestného činu, odrážajú alebo vyjadrujú názor, že je vinná, a to ešte pred tým, ako bola jej vina preukázaná v súlade so zákonom (pozri rozsudok *Daktaras v. Litva* z 10. 10. 2000).

59. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd aj v tejto časti považuje ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, a to už na prvý pohľad, keďže k porušeniu práva na prezumpciu nevinu dochádza pri prezumovaní viny v priebehu trestného konania v období pred vydaním konečného rozhodnutia o vine. V danej veci boli sťažovateľom napadnuté konečné rozhodnutia v merite veci, t. j. rozhodnutia, ktorými bola vyslovená vina sťažovateľa potvrdená. Zjavne teda nedošlo a ani

nemohlo dôjsť k naplneniu podmienok na vyslovenie porušenia práva ustanoveného týmito článkami ústavy a dohovoru či už rozhodnutím odvolacieho súdu, alebo dovolacieho súdu.

60. Uvedené bolo dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

61. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu